

La intranet d'un centre docent

Albert Pérez Monfort

IES Matadepera

Disposar d'una intranet en un centre docent és una necessitat cada vegada més palesa en la societat del coneixement que pot ajudar els centres educatius en l'organització interna, en la gestió de la comunicació tan interna com externa i en l'ensenyament de les TIC.

• Introducció

Les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) són com més va més presents en els centres docents. Paraules com xarxa, Internet, base de dades, web... són ja termes del tot habituals entre l'alumnat i el professorat. No obstant això, la gestió de la comunicació en els centres docents, ja sigui interna o externa, i de manera generalitzada, encara utilitza com a suports el document en paper, el correu ordinari, el telèfon i el fax. En l'àmbit de les TIC, els mètodes de treball en els centres docents, estan força lluny de la forma real amb la qual cada dia més treballen les empreses, i que està generant un important canvi social. Afortunadament aquesta mancança poc a poc comença a remetre gràcies en molta part a l'esforç voluntari d'un col·lectiu docent com més va més compromès amb els nous mètodes de la societat de la informació i també a unes infraestructures i eines cada vegada més modernes i adaptades a la realitat del món actual.

L'administració se sent així més obligada, pressionada per les empreses i els mateixos ciutadans, a oferir serveis telemàtics interactius de qualitat. Està naixent un nou concepte: l'administració electrònica. Tot plegat fa que cada dia que passa els ciutadans d'aquesta societat del coneixement tinguem més necessitat i trobem més avantatges en fer ús dels canals telemàtics per tal de portar a terme gestions i recollir informació. Actualment es difícil prescindir-ne.

Els nostres alumnes de secundària en un futur proper accediran al món laboral i les destreses que tinguin a l'hora de moure's per aquesta nova societat els reportarà més o menys avantatges. Així doncs, els instituts i el professorat tenim l'obligació de formar el nostre alumnat per tal que en acabar l'ensenyament obligatori hagi adquirit les competències suficients en l'àmbit de les TIC i sigui capaç per exemple de buscar informació sobre un determinat tema a Internet tan fàcilment com ho faria en una enciclopèdia, o sàpiga gaudir de l'estalvi de temps i la comoditat que implica realitzar una

determinada gestió tranquil·lament des de casa en lloc d'haver-ho de fer presencialment.

La intranet de centre és una necessitat cada vegada més palesa en la societat del coneixement que pot ajudar molt els centres educatius en tres camps bàsics:

- l'organització interna,
- la gestió de la comunicació tant interna com externa i,
- l'ensenyament de les TIC.

L'equipament actual en els centres docents, molts amb xarxes internes totalment cablejades, servidor d'Internet, connexió ADSL i IP pròpia, fa possible poder gaudir sense cap cost d'una intranet.

• **La intranet una eina dinàmica**

La intranet d'un centre educatiu ha de ser una eina dinàmica. Cal que presenti una interactivitat real amb l'usuari i que li resulti una eina de treball útil i necessària. És important aconseguir que l'usuari de la intranet capti per si mateix els avantatges que comporta fer-ne ús sense que li impliqui una càrrega afegida a la feina habitual. Aquest objectiu sovint no és fàcil d'aconseguir, tot i que és absolutament factible. La clau de l'èxit rau en tres aspectes bàsics:

- Cal que el centre docent disposi d'una xarxa informàtica i que l'accés a la intranet sigui possible des del màxim de punts possible i en tot moment. Preferentment, l'accés a la intranet també hauria de ser possible des de fora del centre, via Internet.
- Cal que l'ús de la intranet sigui molt intuïtiu i no comporti un gran esforç d'aprenentatge. Moure's pels seus espais ha de ser senzill. En el disseny de la intranet cal tenir present en tot moment el concepte d'usabilitat.
- Cal no forçar l'ús de la intranet, però al mateix temps crear-ne la necessitat. Això només serà possible si a la intranet hi ha eines que facilitin la tasca docent i que millorin la comunicació interna del centre. El professorat que no consulti la intranet amb regularitat s'hauria de sentir poc informat en comparació amb el professorat que ho fa. Una freqüència adequada de connexions hauria de ser d'almenys un parell de vegades a la setmana.

- **La intranet, una eina integradora**

Tots els membres de la comunitat educativa que formen un centre docent haurien de poder tenir accés a la intranet del centre, incloent-hi els pares i mares de l'alumnat. La intranet ha de ser integradora en el sentit que tothom s'hi senti ben acollit i representat. No obstant això, el paper que té cada usuari de la intranet ha d'estar d'acord amb el seu perfil. No tindria cap sentit, o en limitaria molt les possibilitats, una intranet que fos incapaç de reconèixer els usuaris que hi accedeixen i que atorgués, per exemple, els mateixos privilegis a un professor i a un alumne.

Cal que l'alumnat senti la intranet com una eina al seu abast que li permeti relacionar-se amb els companys i el professorat, i que al mateix temps li faciliti l'aprenentatge. L'alumnat a la intranet ha de poder expressar les seves opinions lliurement a la resta dels usuaris que la integren. Cal que a la intranet hi hagi espais propis dels alumnes, on els adults no hi tinguem possibilitat d'accés, excepte en cas de necessitat extrema deguda a un ús incorrecte de l'eina.

- **La intranet com a principal eina de comunicació dins de la comunitat educativa del centre**

La intranet del centre educatiu es pot transformar amb la principal eina de comunicació interna i externa del centre. Cal que la intranet disposi d'eines i espais de comunicació entre els seus usuaris. Alguns d'aquests poden ser l'espai de notícies, les sales de debat, el correu electrònic per a tots els usuaris... Es tracta, en definitiva, d'elements que faciliten la comunicació entre els membres que componen la comunitat educativa del centre docent. La comunicació amb les famílies, previ acord amb les mateixes, també s'ha de poder portar a terme per mitjà de la intranet. Fóra ideal, per exemple, que des de l'intranet del centre i de manera gairebé automàtica, fos possible comunicar a les famílies una absència del fill o la filla enviant un missatge al telèfon mòbil del pare o la mare. Així, no seria necessari fer-ho telefònicament, amb la despesa que això comporta.

En qualsevol cas, una vegada s'ha enviat un missatge o un comunicat a qualsevol usuari de la intranet, s'hauria de disposar d'elements per comprovar que l'enviament ha estat correcte i que el destinatari l'ha rebut.

- **La intranet educativa**

La intranet del centre hauria de servir com a punt de partida per a desenvolupar-hi activitats d'ensenyament-aprenentatge.

Dins de la intranet l'alumnat hauria de disposar d'espais de debat i de xat on pogués participar aportant les opinions i reflexions sobre temes proposats pel professorat o per ells mateixos que els fossin d'interès. Hauria de ser el suport telemàtic per portar-hi a terme debats on les aportacions d'uns alumnes fossin el punt de partida per a les reflexions i les aportacions dels seus companys. Això afavoria enormement la construcció de coneixement.

A part d'això, la intranet podria esdevenir l'instrument ideal per practicar amb les eines telemàtiques pròpies de les TIC com ara les eines de comunicació asíncrona (debats i el correu electrònic) i les eines de comunicació síncrona (el xat). D'aquesta manera, l'alumnat esdevindria usuari de les TIC.

El conjunt de la intranet hauria de disposar d'espais on l'alumnat pogués posar continguts treballats i fins i tot pogués fer-ne el disseny.

- **La intranet ecològica i estalviadora**

L'ús d'una intranet com la descrita pot comportar un important estalvi de paper i fotocòpies. Els típics comunicats que fins ara s'envien a la taquilla dels professors poden passar a enviar-se telemàticament per mitjà de la intranet. D'aquesta manera contribuïm a l'estalvi energètic i de paper i a la preservació del medi natural. Així mateix, la intranet pot substituir en molts casos l'ús del telèfon i del correu ordinari a l'hora d'enviar informació a les famílies. Com és obvi, però, caldria un previ acord amb aquestes.

- **La intranet com a eina de gestió**

Certes gestions dins dels centres docents poden passar a realitzar-se a través de la intranet que esdevindria així també una eina de gestió. Per exemple, la reserva d'espais i equipaments s'hauria de poder fer des de la intranet. També s'hi podrien comunicar avaries informàtiques i desperfectes en espais i equipaments, i facilitar eines a la persona responsable per fer-ne el seguiment.

• **L'experiència a l'IES Matadepera**

Durant l'actual curs acadèmic a l'IES Matadepera s'ha experimentat amb una intranet que ha significat un avanç important en l'àmbit de la comunicació interna del centre. Gràcies a aquesta eina ha estat possible consultar de manera ràpida i senzilla la majoria de la informació necessària per al funcionament diari del centre. A més, ha facilitat a tots els membre de la comunitat educativa (professorat, alumnat, famílies, PAS...) una bústia de correu electrònic i espais propis de fòrum. També ha servit com a punt de partida per a la realització d'activitats d'ensenyament-aprenentatge per part de l'alumnat tenint com a suport un conjunt d'instruments de comunicació que són habituals en el món de les TIC com ara els debats, els fòrums, els correus, els xats...

Aquesta eina, que hem anomenat IntraWeb, durant aquest curs escolar ha estat en fase de proves i ha funcionat parcialment. Aquest ús restringit n'ha limitat força les possibilitats. Tot i així, després de dos trimestres de funcionament ha tingut aproximadament 5.400 visites per part del professorat i 2.100 visites per part de l'alumnat, i la valoració que està tenint és molt positiva en tots els aspectes. Aquest període de proves ha servit per veure les millores que s'hi podrien introduir per tal de fer-la el màxim d'útil amb l'objectiu que pugui acabar sent el principal

mitjà de comunicació intern i extern del centre. Aquest sistema ha obert les portes a una nova manera de gestionar la comunicació en el nostre centre i d'ajudar en l'aprenentatge de les TIC.

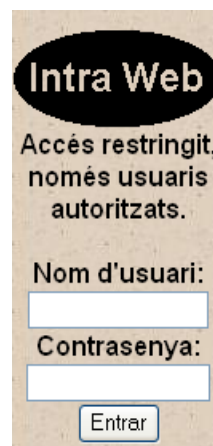
La posada en marxa de la IntraWeb a l'IES Matadepera ha estat progressiva. El nom d'usuari i el codi d'accés va ser lliurat al professorat a l'inici de curs. Posteriorment es va aprovar per claustre posar en funcionament un conjunt de seccions de la IntraWeb de manera exclusiva i sense paral·lelismes com per exemple: reserves d'espais i equipaments (aules d'informàtica, carros d'audiovisuals...), notificació de notes a l'agenda de l'alumnat, recompte i consulta dels fulls d'actitud de l'alumnat, calendari de reunions i activitats acadèmiques, introducció de notícies d'interès general per al professorat i l'alumnat, informació de sortides i activitats que s'organitzessin en el centre i que poguessin afectar el funcionament habitual de les classes, consulta de les actes dels claustres i les reunions de comissió pedagògica...

La IntraWeb també ha estat el punt de partida per a desenvolupar-hi activitats d'ensenyament-aprenentatge. Així, per exemple, a l'àrea de Català, amb els grups de segon d'ESO, s'ha reflexionat a l'entorn d'un text on a més han participat alumnes d'altres centres. En un grup de tercer d'ESO, a l'àrea de tecnologia, s'ha reflexionat sobre temes relacionats amb el futur de l'energia a partir de la lectura d'un document de treball. A primer d'ESO s'ha portat a terme un crèdit variable on l'alumnat ha après a utilitzar eines de comunicació asíncrona com poden ser el fòrum i el correu electrònic i eines de comunicació síncrona com per exemple el xat. A partir de la realització d'aquest crèdit han esdevinguts usuaris de la IntraWeb i han seguit comunicant-se amb d'aquest mitjà. Això ha ajudat l'alumnat a assolir les competències bàsiques en aquest àmbit.

- **L'accés a la IntraWeb**

A la IntraWeb només tenen accés les persones expressament autoritzades des de l'institut, donades d'alta com a usuaris per la figura de l'administrador. Cada usuari que accedeix a la IntraWeb ho ha de fer a partir del seu nom d'usuari, normalment primera lletra del nom seguida del cognom i la seva contrasenya privada.

Cada usuari està enregirat amb un determinat perfil que li dóna certs privilegis dins del sistema i també li posa certes restriccions. Així, per

Intra Web
Accés restringit,
només usuaris
autoritzats.
Nom d'usuari:

Contrasenya:

Entrar

exemple, hi ha usuaris amb els perfils: estudiant (E), estudiant gestor (EG), professor (P), professor gestor (PG), professor administrador (PA), família (F)...

El formulari d'accés a la IntraWeb està integrat a la pàgina inicial de la web del centre.

- **Els apartats de la IntraWeb**

A grans trets la IntraWeb s'ha dividit en els apartats que es relacionen a continuació:

- Documents informatius

Aquest apartat és de caire merament informatiu. Els documents que conté són només de lectura i no permeten la interactivitat amb l'usuari. Alguns exemples són: el calendari escolar, el marc horari, el reglament de règim intern... No tots els usuaris tenen accés a tots aquests documents i és possible decidir qui hi té accés i qui no n'hi té segon el seu perfil d'usuari (alumne, professor, família...).

- Gestió d'espais i equipaments

Es tracta d'un conjunt de recursos que faciliten la gestió d'espais i equipaments del centre com ara fer-ne la reserva, notificar-ne una avaria i fer-ne el seguiment. Aquest apartat està compost per formularis que l'usuari ha d'omplir i enviar, i que són gestionats pel sistema, el qual torna una resposta per confirmar que la petició ha estat correctament processada.

- Seguiment de l'alumnat

Són les eines que permeten fer un seguiment de l'alumnat informant-ne els respectius tutors i famílies. Hi ha, per exemple, eines per a la comunicació als tutors d'incidències amb l'alumnat de la seva tutoria, eines de consulta del resum de les incidències d'una tutoria per part del tutor...

- Planificació personal i de centre

Conté agendes de reunions i activitats acadèmiques per al professorat i agendes d'aula amb les activitats docents que s'hi estan portant a terme.

- Comunicació entre els usuaris

Es tracta d'un conjunt d'eines, situades a diferents llocs de la Intranet, que permeten la comunicació directa entre els usuaris. Gràcies a aquestes és possible transmetre informació a la resta d'usuaris, enviar-los correus, mantenir discussions en fòrums de manera asíncrona, mantenir converses en temps real... Entre aquestes eines podem destacar les següents: correu electrònic intern per a tots els usuaris, fòrums de discussió, sales de conversa, enviament de notícies d'interès per al professorat i/o l'alumnat del centre...

- Les aules virtuals

Les aules són una eina interessant tant per a l'alumnat com per a les famílies i el professorat. Alguns dels avantatges d'aquests espais són els següents:

- Facilitar a l'alumnat que està absent per malaltia o per qualsevol altre motiu el seguiment de les activitats que s'estan portant a terme en el centre.
- Posar en coneixement les famílies dels deures que han de fer els seus fills i de les activitats que s'estan desenvolupant al centre.
- Dotar els diferents grups d'un mateix nivell d'un fòrum particular, on l'alumnat podrà expressar idees i compartir-les amb la resta de companys i companyes, i el professorat podrà proposar activitats de discussió i reflexió.
- Permetre al professorat tenir constància de la programació d'exàmens d'altres matèries i volum de deures que té l'alumnat.

Hi ha una aula per a cada grup-classe del centre. Cada aula disposa dels apartats següents: horari de l'aula, llista de classe, fòrum del nivell, xat del nivell, agenda de l'aula i un enllaç directe al correu del tutor.

- Aprenentatge

Entre les eines comentades n'hi ha algunes que són, per si mateixes, recursos molt vàlids per a l'aprenentatge en l'àmbit de les TIC. Així, per exemple, les bústies de correu electrònic, els espais de fòrum, els espais de xat... són eines que poden donar lloc a un ventall important d'activitats d'ensenyament-aprenentatge.

A més, tots els departaments disposen del seu espai a la Intraweb on poden agrupar, dins d'un mateix espai: activitats, recomanacions de llibres, adreces d'Internet...

- Gestió de la Intraweb

Conté un conjunt d'eines que fan possible la gestió íntegra de la Intraweb per part d'un administrador, que és un professor al qual se li ha assignat aquesta tasca, i que no necessitarà conèixer el funcionament intern del sistema.

• **El futur de la Intraweb**

La Intraweb de l'IES Matadepera és una eina que ha funcionat bé i que ha comportat molts avantatges. Tot i així encara és una eina inacabada i en la qual cal esmerçar-hi un esforç considerable per poder-la fer tant funcional com des de l'institut ens agradaria. Això ho aconseguirem amb il·lusió, temps i dedicació.